

Informacja na temat klasyfikacji placówek noclegowych dla bezdomnych

Ścisłe doprecyzowanie co badamy, jest niezbędne przy przeprowadzaniu działań sprawozdawczych. Jeżeli nie doprecyzujemy co badamy, wyniki badań mogą być fałszywe, wprowadzające w błąd a tym samym poddające w wątpliwość sam cel przeprowadzenia badania.

W temacie placówek noclegowych dla osób bezdomnych daje się zauważyć natomiast pewne „niedoprecyzowanie” i pomieszanie pojęć. Dotyczy to zwłaszcza określenia, które placówki należą do kategorii placówek noclegowych dla osób bezdomnych.

Aby zobrazować o co nam chodzi, przyjrzyjmy się dokładniej wzorowi **Sprawozdania MPiPS-03 (Rocznego sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej pieniężnych, w naturze i usługach)**, realizowanego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Otóż zgodnie z **Działem 4 - Powodem przyznania pomocy przez pomoc społeczną może być:**

- ✓ Ubóstwo
- ✓ Sieroctwo
- ✓ **Bezdomność**
- ✓ Potrzeba ochrony macierzyństwa
- ✓ Bezrobocie
- ✓ Niepełnosprawność
- ✓ Długotrwała lub ciężka choroba
- ✓ Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa
- ✓ Przemoc w rodzinie
- ✓ Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi
- ✓ Alkoholizm
- ✓ Narkomania
- ✓ Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- ✓ Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze
- ✓ Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą
- ✓ Zdarzenie losowe
- ✓ Sytuacja kryzysowa
- ✓ Klęska żywiołowa lub ekologiczna

Jak widać z powyższego zestawienia **BEZDOMNOŚĆ** jest jednym z wielu powodów przyznania pomocy i nie należy jej utożsamiać z pomocą z powodu np. „Potrzeby ochrony macierzyństwa”, „Przemocy w rodzinie”, „Alkoholizmu”, „Narkomanii”, czy „Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego”.

W dziale 6A sprawozdania MPiPS-03:

„Jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu **gmin ze środków na pomoc i integrację społeczną”**

przedstawiono następującą klasyfikację jednostek organizacyjnych pomocy społecznej:

■ DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

■ OŚRODKI WSPARCIA

w tym:

prowadzące miejsca całodobowe okresowego pobytu

z tego:

- OŚRODKI WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

w tym:

prowadzące miejsca całodobowe okresowego pobytu

z tego:

- Środowiskowe domy samopomocy
- Kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- Inne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- DZIENNE DOMY POMOCY
- DOMY DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY
- **NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA, DOMY DLA BEZDOMNYCH**
- KLUBY SAMOPOMOCY
- JADŁODAJNIE
- INNE OŚRODKI WSPARCIA

■ RODZINNE DOMY POMOCY

■ MIESZKANIA CHRONIONE

w tym:

- dla osób usamodzielnianych opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze i inne
- dla osób z zaburzeniami psychicznymi

■ OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

w tym:

- dla ofiar przemocy w rodzinie
- dla ofiar handlu ludźmi

■ DZIENNE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

■ JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA

w tym:

- JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA RODZINNEGO
  - w tym:
    - dla rodzin naturalnych
    - dla rodzin zastępczych i adopcyjnych
    - terapii rodzinnej

KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W dziale 6B sprawozdania MPiPS-03:

„Jednostki organizacyjne pomocy społecznej o **zasięgu ponad gminnym** – prowadzone w ramach zadań własnych lub zleconych z zakresu administracji rządowej ze środków na pomoc i integrację społeczną”

- przedstawiono następującą klasyfikację jednostek organizacyjnych pomocy społecznej:

■ **DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ**

■ **OŚRODKI WSPARCIA**

w tym:

prowadzące miejsca całodobowe okresowego pobytu

z tego:

■ **OŚRODKI WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI**

w tym:

prowadzące miejsca całodobowe okresowego pobytu

z tego:

– Środowiskowe domy samopomocy

– Kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

– Inne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

■ **DZIENNE DOMY POMOCY**

■ **DOMY DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY**

■ **NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA, DOMY DLA BEZDOMNYCH**

■ **KLUBY SAMOPOMOCY**

■ **INNE OŚRODKI WSPARCIA**

■ **MIESZKANIA CHRONIONE**

w tym:

– dla osób usamodzielnianych opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze i inne

– dla osób z zaburzeniami psychicznymi

■ **OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ**

w tym:

– dla ofiar przemocy w rodzinie

– dla ofiar handlu ludźmi

■ **OŚRODKI ADOPCYJNO-OPIEKUŃCZE**

w tym prowadzące pracę:

– z rodziną naturalną

– z rodziną zastępczą

– z rodziną adopcyjną

■ **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE**

w tym:

■ **placówki wsparcia dziennego**

w tym:

– opiekuńcze

- specjalistyczne
- placówki interwencyjne
- placówki rodzinne
- placówki socjalizacyjne
- placówki wielofunkcyjne

■ JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA

w tym:

- JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA RODZINNEGO
- w tym:
- dla rodzin naturalnych
  - dla rodzin zastępczych i adopcyjnych
  - terapii rodzinnej

Jak widać z przedstawionego powyżej zestawienia, „Noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych” należą do odrębnej kategorii – „**Ośrodków wsparcia**”, których nie należy utożsamiać z „Domami dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży” czy „Ośrodkami interwencji kryzysowej” (w tym dla ofiar przemocy w rodzinie).

Tymczasem, bardzo często dochodzi do takiego pomieszania pojęć. I tak np. jeśli przyjrzymy się bazie placówek noclegowych przysyłanych przez Wydziały Polityki Społecznej, (zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i polityki Społecznej w zakładce BEZDOMNOŚĆ → WYKAZ PLACÓWEK ZAPEWNIAJĄCYCH WSPARCIE OSOBOM BEZDOMNYM → SCHRONISKA I NOCLEGOWNIE), okaże się że bardzo często wymieniane są tu Domy dla matek z małoletnimi dziećmi, Ośrodki interwencji kryzysowej itp.

Z informacji nadesłanych przez Wydziały Polityki Społecznej wynika że w skali kraju istnieje 625 placówek noclegowych dla osób bezdomnych. Nasuwa się jednak pytanie, czy jest to prawdziwa liczba placówek noclegowych dla osób bezdomnych? Niestety istnieje niebezpieczeństwo, że Wydziały Polityki Społecznej mogły zawyżyć tę liczbę, wliczając w tę liczbę także wspomniane Domy dla matek z małoletnimi dziećmi, Ośrodki interwencji kryzysowej itp.

Wyniki „*Sprawozdania z realizacji działań na rzecz ludzi bezdomnych w województwie*” za rok 2010, nie powinny być w jawnym konflikcie z wynikami *Sprawozdania MPiPS – 03*, tak natomiast z pewnością będzie jeżeli klasyfikacja przedstawiona w „*Sprawozdaniu z realizacji działań na rzecz ludzi bezdomnych w województwie*” nie będzie się pokrywać z klasyfikacją w *Sprawozdaniu MPiPS – 03*.

W związku z powyższym prosimy o uwzględnienie powyższych uwag w trakcie przeprowadzania działań sprawozdawczych.